

naše vezi

JUNIJ 2007

INTERNA IZDAJA, št. 31

UREDNIŠTVO ZDVIS, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana

Poštnina plačana pri pošti 1102

ZVEZA DRUŠTEV
CIVILNIH
INVALIDOV VOJN
SLOVENIJE

Uživajte v plodovih poletja!

naše vezi

VSEBINA 31. ŠTEVILKE

aktualno

- 3 Aktivnosti društev: julij - september
- 4 Posebni socialni programi: Ohranjevanje zdravja
- 5 Volilno programska skupščina ZDVIS
- 5 Delovno srečanje srbskih in slovenskih VI
- 5 Ustanovitev Združenja vojni invalidov 91
- 5 Strunjansko zdravilišče

kaj dela vaše društvo

- 6 Društvo vojnih invalidov Gorenjske
- 8 Društvo civilnih invalidov vojn Slovenije - Ljubljana

iz naših društev

- 10 Primorski CIV na festivalu prostovoljstva
- 10 DVI Koper uspešno v leto 2007
- 11 Društva skupaj na obisk Bele krajine

v premislek

- 15 Utrinki iz spominov na partizansko zdravstvo na Primorskem
- 15 Slavnostno srečanje pred Franjo

šport

- 18 Mednarodno druženje športnikov invalidov
- 15 Kvalifikacijska športna tekmovanja ZDVIS
- 15 Športne igre VI v Mariboru

križanka

IZDAJATELJA:

**Zveza društev vojnih invalidov Slovenije in
Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije**

UREDNIŠTVO:

**ZDVI SLOVENIJE, Hacquetova 4,
1000 Ljubljana, tel.: 01 300 69 60**

GLAVNA UREDNICA:

Aleksandra Kerin-Kovač

ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA:

**Jože Romšak, Vladimir Pegan,
Ivanka Strnad, Zdravko Zore**

TISK: ITAGRAF d.o.o. Ljubljana

Drage bralke in bralci, člani in članice društev vojnih in civilnih invalidov!

Spet smo z vami, z novo, poletno številko Naših vezi. Poslali ste nam dovolj prispevkov, da je tudi ta številka pestra in zanimiva, v kateri bo vsak našel nekaj zase. Ne spreglejte prispevka Ivana Pivka, ki je tokrat pisal o posebnem socialnem programu ohranjanja zdravja. Kot piše Pivk, društva niso pooblaščenca za izvajanje zdravstvenih storitev niti za odločanje o pravicah, ki vojnim invalidom pripadajo po zakonu, ampak lahko to skrb le dopolnjujejo in pomagajo, če uradne institucije odpovejo. Ali bo društvo sofinanciralo obisk zdravilišča ali ne in v kolikšni meri bo prispevalo k pokritju stroškov, je žal odvisno od finančnih sredstev, ki so na voljo. To je tudi eden od vzrokov, da imajo društva pravila, kriterije in pogoje, ki jih je potrebno za pridobitev sofinanciranja, izpolniti.

Tokrat vam predstavljamo Društvo vojnih invalidov Gorenjske in Društvo civilnih invalidov vojn Slovenije Ljubljana, ki izvajata pestro paleto programov. Med napovedmi aktivnosti društev bodo lahko izbirali le člani DVI Domžale, DCIV Primorske, DCIV Kranj in DSCIVS Ljubljana, saj ostala društva načrtov za delo niso posredovala. No ja, saj je poletje.

Pa naj vam ne bo prevroče.

Aleksandra K. Kovač
urednica Naših vezi

NA RAB Z DVI ZAGORJE

Tudi letos DVI Zasavje organizira 10 - dnevno letovanje na otoku Rabu.

Tudi letos bomo pripravili tekmovanja v pikadU, streljanju in balinanju, šah, obiskali bomo koncentracijsko taborišče Kampor, šli na izlet z barko, si ogledali soline, vinsko klet, predelavo zelišč... Pojdite z nami in se prepričajte, da vam ne bo dolgčas.

Informacije o cenah in prijave dobite na naslednjih tel. št.: 031 68 31 41 ali 040 50 84 32 – Urška, 031 37 34 91 – Boštjan, 03 56 30 549 – DVI Zasavje.

Fotografija na naslovnici: Aleksandra K-Kovač
Besedilo: Aleksandra K-Kovač

NAPOVED AKTIVNOSTI DVI in DCIV ZA OBDOBJE JUNIJ – SEPTEMBER 2007

DVI DOMŽALE

- Za člane je ob torkih dopoldan organizirano kopanje v klimatskem zdravilišču Snovik (za vstopnico pokličite na tel. 01/ 7239-144 – Jože Brodar).
- Poverjenik za šport Alojz Hrovat (041-538-954) bo vodil trening streljanja z zračno puško.
- Predvideni so organizirani obiski spominskih proslav in pohodov:

julij: 21.7. – Hrastnik pod Limbarsko Goro (proslava v spomin zažganih), Pokljuka, Križkarjeve smrekce v Radomljah, avgust: Šipek nad Blagovico.

predsednik DVID: Jože Brodar

DCIV PRIMORSKE

- Julija bo srečanje članov društva na Mašunu s programom ogleda učne poti, rekreativno-športne aktivnosti, informiranje o aktualnih dogajanjih ter druženje ob prijetnih zvokih harmonike.
- V začetku septembra ponovno srečanje predstavnikov Društva civilnih žrtev vojn iz Gorice in našega društva ter določitev termina za srečanje članov obeh društev na rekreativno-športnem programu.
- V septembru, Društvo kot izvajalec programa Zveze, organizira izvedbo programa hoje na 2 in 5 km ter v pikadu. Poleg društev CIV bomo povabili tudi člane društva civilnih žrtev vojn iz Gorice (Italija). Tekmovanja bodo v Novi Gorici.
- Septembra bo seja Upravnega odbora društva, ki bo med drugim obravnaval realizacijo programa 2007, sprejel ukrepe, da bo program izveden le v okviru ocenjenih prilivov do konca leta in sprejel prvo zasnovo plana za leto 2008.
- obiski članov, predvsem tistih, ki zaradi starosti in bolezni v glavnem ostajajo doma in ob tem ugotavljanje njihovega stanja in potreb po pomoči

predsednik DCIVP: Ciril Habe

DCVI GORENJSKE

- Merjenje tlaka, holesterola in krvnega sladkorja v sodelovanju z RK Slovenije.
- Obisk nekaterih članov v domovih in na domu. (članov, ki jih zaradi zdravstvenega stanja obiskujemo večkrat letno)

- Seja Upravnega odbora društva.
- Planinski pohod v Kočo v Krnici.
- Piknik za vse člane na Okroglem.

predsednik DCVIG: Alojz Krajnc

DCIVS Ljubljana

- Redni obiski starejših in bolnih članov doma v domovih in bolnicah.
- Dnevni center: praznovanje rojstnih dni – enkrat mesečno.
- Skupine za samopomoč »Svetla obzorja«- prevozi v naravo.
- Tedenski prevozi z društvenim kombijem na kopanje v Fieso.
- Redna športna vadba v septembru: kegljanje, streljanje, balinanje, vrtno kegljanje in pikado.
- Enodnevni izlet z ogledi lepote Slovenije v septembru.

Predsednik DCIVSL: Zdravko Zore

SIVINA

Kako turobno je tukaj v dolini,
ko zavrejo vsi spomini.
tudi rože več ne cveto
in ptički žalostno pesem pojo.

Zato jo mahnem gor, v višave,
kjer sonce sije na drevje in trave,
pozabim solze in obup,
ter radostno cmoknem možu poljub
saj se zavedam,
da prekratko je naše življenje,
da v njem bilo bi sovraštvo, žalost,
trpljenje.

Vilma Eberl – DVI Zasavje

POSEBNI SOCIALNI PROGRAMI PROGRAM OHRANJEVANJE ZDRAVJA

V prejšnji številki Naših vezi (marec 2007) so v prispevku Posebni socialni programi – del redne dejavnosti invalidskih organizacij, predstavljeni posebni socialni programi, ki se kot pretežna dejavnost izvajajo v ZDVIS in v društvih vojnih invalidov. V omenjenem prispevku so posebni socialni programi predstavljeni kot dejavnost, ki jo društva načrtujejo in izvajajo, potrebna finančna sredstva pa pridobijo, na podlagi razpisa, iz javnih virov.

Pomena posebnih socialnih programov, zlasti pa pomena storitev, ki se v okviru teh programov izvajajo za invalide, se zavedamo vsi. Res pa je, da vsi posebni socialni programi, nimajo enake teže za usposabljanje invalidov za čim bolj neodvisno življenje. Zato se vsaka invalidska organizacija odloča za programe in storitve, ki jih njeni člani invalidi najbolj potrebujejo. Tako ravnamo tudi v ZDVIS.

V preteklih letih so organi zveze in društva vojnih invalidov izvajali naslednje posebne socialne programe: ohranjanje zdravja, vključevanje (integriranje) invalidov v kulturno in družbeno življenje, skrb za psihofizično kondicijo vojnih invalidov z rekreacijo, posebna pomoč pri nabavi tehničnih pripomočkov in prilagoditvi bivalnih prostorov, konkretna nega in fizična pomoč vojnim invalidom, usposabljanje prostovoljcev za delo z invalidi, usposabljanje vojnih invalidov za premagovanje življenjskih težav, ki jih povzroča invalidnost ter posebna informativna dejavnost. Z drugimi besedami povedano v ZDVIS in društvih vojnih invalidov se je izvajalo 8 posebnih socialnih programov. Te programe je sofinancirala Fundacija FIHO, nekatere pa tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve s sredstvi iz državnega proračuna.

Za te posebne socialne programe smo se v ZDVIS in društvih vojnih invalidov opredelili po resnem premisleku in na osnovi podatkov o potrebah vojnih invalidov, zbranih v raziskavah socialnega in ekonomskega položaja ter razmer v katerih živijo vojni invalidi, ki jih je ZDVIS izvajala v letih 1997/1998 in 2003/2004. Iz naslovov posameznih posebnih socialnih programov je razvidno, da gre za različne storitve, ki so namenjene ciljnim skupinam invalidov glede na stopnjo invalidnosti, starost, zdravstveno stanje in dejanske potrebe. Vsi programi pa so usmerjeni k skupnemu cilju: *pomagati vojnim invalidom k čim bolj neodvisnemu življenju.*

Na posebne socialne programe lahko gledamo iz različnih kotov, pa naj gre za storitve ali za dostop-

nost do storitev, ki se v okviru posameznega programa izvajajo. Pogledov in vprašanj je veliko. Na vsa ni mogoče odgovoriti naenkrat pa tudi enoznačnih odgovorov ni. Zato bom navedel nekaj misli o posebnem socialnem programu **Ohranjanje Zdravja.**

Med posebnimi socialnimi programi, ki jih izvajajo društva vojnih invalidov izstopa program ohranjanje zdravja. Ta program so v preteklem letu (in tudi v prejšnjih letih) izvajala vsa društva vojnih invalidov in spada med prioritete programe, ki se izvajajo v ZDVIS. Zanj je bilo v letu 2006 porabljeno okoli 24 % vseh za programe namenjenih finančnih sredstev. Zastavlja se vprašanje zakaj v ZDVIS ravno ohranjanju zdravja vojnih invalidov namenimo tolikšno pozornost. Razlogov je več, v tem razmišljanju pa se bom zadržal le na nekaterih, ki smo jih upoštevali pri načrtovanju dejavnosti društev vojnih invalidov.

Star slovenski pregovor pravi »Bolezni sto imamo a zdravje eno samo«. Zdravje je nedvomno velika dobrina in čeprav je vsak človek sam dolžan skrbeti zanj, je zdravje prebivalstva tudi družbena skrb. Ustava Republike Slovenije določa, da ima vsakdo pravico do zdravstvenega varstva pod pogoji, ki jih določa zakon. Zakon določa tudi pravice do zdravstvenega varstva iz javnih sredstev. Ustava RS določa, da nikogar ni mogoče prisiliti k zdravljenju, razen v primerih, ki jih določa zakon. Po ustavi država ureja obvezno zdravstveno zavarovanje, vojnimi invalidom pa pravico do zdravstvenega varstva zagotavlja tudi Zakon o vojnih invalidih.

Društva vojnih invalidov in ZDVIS so ustanovljena z namenom, da izvajajo dopolnilno skrb za vojne invalide, da jim, med drugim, pomagajo pri premagovanju težav, ki jih povzroča invalidnost, pri mnogih pa tudi že starost in načeto zdravje. S posebnimi socialnimi programi, ki jih izvajajo za invalide, društva uresničujejo namen ustanovitve in svojega delovanja.

Zavedati se moramo, da društva vojnih invalidov niso pooblaščenca za izvajanje zdravstvenih storitev niti za odločanje o pravicah, ki vojnimi invalidom pripadajo po zakonu. Zato so pristojni državni, upravni in drugi organi. Temeljno skrb za vojne invalide izvaja država, društva vojnih invalidov pa izvajajo dopolnilno skrb. Vrsta in obseg storitev, ki jih v posebnem socialnem programu ohranjanje zdravja izvajajo društva, je odvisna od finančnih možnosti društev.

naše vezi aktualno

Iz omenjenih raziskav ekonomskega in socialnega položaja vojnih invalidov in razmer v katerih živijo je razvidno, da je povprečna starost vojnih invalidov visoka (v juniju 2004 je bila 73,6 let), povprečna starost vojaških vojnih invalidov iz druge svetovne vojne (61 odstotkov vseh vojaških invalidov) pa je celo višja od 80 let. V raziskavi 2003/2004 je ugotovljeno, da ima okoli 42 odstotkov vojaških invalidov poleg težav zaradi invalidnosti tudi težave z zdravjem, zaradi ene ali več bolezni (obolenj). V primerjavi z ugotovitvami raziskave v letih 1997/1998 je viden porast števila vojaških invalidov, pri katerih je invalidnost združena z boleznijo, oboje pa z visoko starostjo.

Zakon o vojnih invalidih daje vojnim invalidom pravico do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja. V zakonu o vojnih invalidih in pravilniku, ki ureja pogoje za uveljavitev te pravice so določena merila in pogoji, ki morajo biti za to izpolnjeni. O tem odloča zdravniška komisija, ki jo imenuje pristojni minister. To pomeni, da pravica, ki je zapisana v zakonu ni samoumevno tudi uresničljiva. Za njeno uveljavitev se mora vojni invalid potruditi sam. Društvo mu lahko le pomaga, ne more pa namesto invalida vlagati zahtevkov pri pristojnih državnih organih. Po sedaj veljavnih predpisih tudi stroške, ki pri tem nastanejo, poravnava upravičenec sam.

Posebni socialni program ohranjanje zdravja vojnih invalidov **ni nadomestilo za pravico, ki jo določa Zakon o vojnih invalidih. Program je oblika pomoči, ki jo društvo daje, če ima potrebna finančna sredstva. Ta pomoč je namenjena vojnim invalidom, ki so člani društva, pa tudi tistim vojnim invalidom, ki v društvo niso včlanjeni, kadar je to pogoj za financiranje programa iz javnih virov.**

V ZDVIS smo se za poseben socialni program ohranjanje zdravja vojnih invalidov odločili, zato ker smo ocenili, da dejanske potrebe po ohranjanju zdravja z zdraviliškim in klimatskim zdravljenjem daleč presegajo možnosti, ki jih daje zakon. Program smo predložili ministrstvu za delo in Fundaciji FIHO in zaprosili za potrebna finančna sredstva. Ministrstvo za delo in Svet Fundacije sta dodelili finančna sredstva za sofinanciranje tega programa. ZDVIS je z obema podpisala pogodbo o pogojih za črpanje odobrenih sredstev za sofinanciranje tega in drugih programov. Program in vlogo za sofinanciranje je potrebno oddati vsako leto.

V programu, ki ga predlagamo za sofinanciranje iz javni virov (državni proračun, Fundacija FIHO) morajo biti navedene **storitve** (vsebina programa), ki se bodo izvajale, **namen in cilj, ki se želi doseči** (ohranitev zdravja, boljše počutje) **upravičenost programa** (verodostojni razlogi zakaj se program izvaja), **merila za vključevanje posameznikov v**

program (potrebno zdravljenje, mnenje osebnega zdravnika, nezmožnost samofinanciranja), **število uporabnikov, način izvajanja** (bivanje v zdravilišču s terapijo, ki jo določi zdravnik), **trajanje programa** (v dnevih), **stroški programa, ocenjevanje učinka programa.**

Sredstva, če so odobrena in dodeljena, se morajo porabiti le za storitve, ki so v programu navedene, in ne za katerekoli storitve. O porabi sredstev mora ZDVIS (in društva) poročati upravljalcem javnih sredstev.

V ZDVIS smo se na podlagi ocenjenih potreb in izkušenj odločili, da v okviru posebnega socialnega programa ohranjanje zdravja vojnih invalidov posameznikom vojnim invalidom **sofinanciramo 10 – dnevno** bivanje v zdravilišču, ki ga priporoči zdravnik, in **financiramo 1 – 2 terapiji, ki ju določi zdraviliški zdravnik.** Pri tem smo izhajali iz dejstva, da imajo vsi vojni invalidi enake pravice do zdravstvenih storitev, ki jih zagotavlja zakon, ne glede na osebne ali družinske prihodke posameznika. Kar zadeva prihodke, se tudi vojni invalidi močno razlikujejo. Zato se nam zdi prav, da terapevtske storitve (zdravljenje) plača društvo, bivanje v zdravilišču (hotelske storitve) pa društvo sofinancira odvisno od prihodkov vsakega posameznika, kar je skladno z načelom solidarnosti, ki se upošteva tudi pri financiranju invalidskih organizacij.

Koliko, če je to potrebno, za bivanje v zdravilišču prispevati društvo, koliko pa posameznik sam, je odvisno od (vseh) prihodkov vojnega invalida in družinskih članov, s katerimi živi v skupnem gospodinjstvu. Merila so določena v posebnem pravilniku ZDVIS. Vloga za sofinanciranje zdraviliškega in/ali klimatskega zdravljenja po posebnem socialnem programu ohranjanje zdravja vojni invalid odda svojemu društvu vojnih invalidov, ki odloča o zahtevku in višini sofinanciranja.

Društvo vojnih invalidov **nima pravice kogar koli prisiliti v zdravljenje v zdravilišču in ni pristojno za odobritev zdravljenja.** Društvo odloča le o sofinanciranju zdravljenja, če ima za to potrebna sredstva.

Organi ZDVIS v letu 2007 posebnega socialnega programa Ohranjanje zdravja vojnih invalidov ne izvajajo in ga verjetno tudi v naslednjih letih ne bodo izvajali. Program ohranjanje zdravja vojnih invalidov izvajajo društva vojnih invalidov in je tudi v letu 2007 najbolj pomemben. Za ta program je načrtovano okoli 88.000 evrov finančnih sredstev, kar znaša približno 28,7 odstotkov skupne vsote za vse posebne socialne programe, ki se v ZDVIS izvajajo v letu 2007.

Ivan Pivk

ZVEZA DRUŠTEV VOJNIH INVALIDOV SLOVENIJE JE IMELA VOLILNO – PROGRAMSKO SKUPŠČINO

ZDVIS je 28. marca 2007 imela volilno programsko skupščino. Zaradi zakona o društvih, je bila skupščina aprila, saj zakon določa, da najvišji organ društva sprejme finančno poročilo in zaključni račun.

Na skupščino je prišlo 42 pooblaščenih predstavnikov iz vseh 15 društev vojnih invalidov, tako da je bila prisotnost 93,3 odstotna. S tem je bila skupščina sklepčna in je lahko izvedla volitve in sprejela nov statut.

Za predsednika je bil izvoljen dosednji predsednik Ivan Pivk, za podpredsednika pa Boris Fras iz DVI Ptuj in Janez Podržaj iz DVI Grosuplja. Predsednik in podpredsednika imajo enak položaj tudi v Izvršnem odboru.

Za člane Izvršnega odbora so bili izvoljeni: Vinko Kolenc, DVI Celje; Zvonko Špelko, DVI

Dolenjske; Edo Završnik, DVI Domžale; Jože Romšak, DVI Gorenjske, Kranj; Bojan Černjak, DVI za Koroško, Slovenj Gradec; Anton Orožim, DVI Ljubljana; Vasja Cimerman, DVI Maribor; Franc Kovač, DVI Notranjska, Cerkljarska; Milan Henzel, DVI Pomurje, Murska Sobota; Franc Anderlič, DVI Severno Primorske, Nova Gorica; Franc Mavrič, DVI Sežana; Janez Gorišek, DVI Slovenska Istra, Koper; Zvone Tahirovič, DVI Zasavje, Trbovlje.

Za predsednika Nadzornega odbora je bil izvoljen Jože Plut iz DVI Ljubljana. Predsednik Častnega razsodišča je bil izvoljen Stane Kotnik, iz DVI Ljubljana.

Skupščine so se udeležili tudi ugledni gostje sorodnih organizacij.

Vladimir Pegan

OSMO SREČANJE VOJNIH INVALIDOV

Letos so se vojni invalidi, družinski člani in njihovi svojci srečali 2. junija v Mariboru 2007. Srečanje je potekalo v prekrasnem ambientu v prireditvenem šotoru na Snežnem stadionu pod Pohorjem. S tem srečanjem je ZDVIS obeležila 65. obletnico ustanovitve prvih partizanskih vojaških bolnišnic v Sloveniji, 15. obletnico mednarodnega priznanja Slovenije kot samosto-

jne države in 60. obletnico priključitve Primorske Sloveniji.

Na srečanju je bilo prisotnih 670 udeležencev iz vseh društev vojnih invalidov.

Srečanja se je udeležil podžupan Maribora Andrej Verlič, ki je vse prisotne pozdravil v imenu župana Maribora Franca Kanglerja, ki se ni mogel udeležiti srečanja. Prisotni so bili tudi predstavniki invalidskih in veteranskih organizacij.

Ker je bilo ta dan na Pohorju tudi športni vikend se je veliko udeležencev srečanja odločilo za vožnjo z vzpenjačo na Pohorje.

V kulturnem programu so prevladoval predvsem partizanske pesmi. Po kulturnem programu je igral ansambel in udeleženci so tudi zaplesali.

Vsak udeleženec je prejel zgibanko, v kateri je bila predstavljena Zveza, društvo vojnih invalidov Maribor in mesto Maribor s Pohorjem.

Vsi udeleženci so bili enotni, da se znova srečamo prihodnje leto.

Vladimir Pegan

Vojni invalidi, njihovi svojci in prijatelji so se na srečanju spomnili tudi požrtvovalnosti partizanskih zdravnikov in osebja.

DELOVNO SREČANJE SRBSKIH IN SLOVENSKIH VOJNIH INVALIDOV

Zveza društev vojnih invalidov Slovenija je med 11. in 12. junijem gostila Udruženja ratnih i mirnodopskih vojnih invalidov Srbije (URMVIS). Srbsko delegacijo sta vodila podpredsednika Nebojša Orlović in Miloš Bundala, Slovenijo pa sta zastopala predsednik ZDVIS Ivan Pivk in predsednik komisije za mednarodno sodelovanje Jože Romšak.

Pivk je delegacijo URMVIS seznanil z delovanjem zveze, pri čemer je podrobno predstavil način izvajanja posebnih socialnih programov. Razložil je tudi spremembo pri usklajevanju odmerne osnove invalidnine, ki se od 1. januarja letos ne usklajuje z rastjo pokojnin ampak z rastjo življenjskih stroškov, kot vsi drugi socialni transferji.

Podpredsednik URMVIS Nebojša Orlović je prenesel pozdrave predsednika URMVIS dr. Aleksandra Mikulića, ki zaradi bolezni ni mogel priti. Zahvalil se je za pomoč ZDVIS, ki je veliko pripomogla k temu, da so letos postali polnopravni člani Svetovne federacije veteranov. Predstavil je delovanje njihove organizacije, ki se financira iz državnega proračuna in ne izvaja programov kot ZDVIS. V Srbiji je še vedno v veljavi zakon o vojnih invalidih iz leta 1998, se pa s srbsko vlado in njenim resornim ministrstvom dogovarjajo o novem zakonu. Prizadevajo si, da se pravice vojnih invalidov in družinskih članov ne bi zmanjševale, ampak bi se še izboljšale. Delegacijo URMVIS in ZDVIS je na krajši pogovor sprejel tudi odpravnik poslov Ambasad Republike Srbije g. Goran

Krajnović. Poudaril je pomen povezovanja vojnih invalidov, kot civilne družbe Srbije s sorodnimi organizacijami v Sloveniji.

Drugi dan obiska je delegacija obiskala Društvo vojnih invalidov Gorenjske Kranj, kjer jih je sprejel predsednik društva Jože Romšak in predstavil delovanje društva in izvajanje posebnih socialnih programov. Delegacija je nato še obiskala spomenik in izpostavo taborišča Mathausen na Ljubelju.

Vladimir Pegan

Nebojša Orlović, Dragan Toškovič, Miloš Bundala, Ivan Pivk, Vladimir Lakišević in Jože Romšak pri spomeniku taborišča Mathausen a Ljubelju.

ZBIRAMO MILIJON PODPISOV

Evropski invalidski forum (EDF), katerega polnopravni član je tudi Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS), se je odločil, da bo v evropskem letu enakih možnosti za vse in ob 10. letnici svojega delovanja, naslovil na evropske države apel, da zagotovijo učinkovito zaščito invalidov in jim zagotovijo enake možnosti.

V podporo tej zahtevi želi EDF zbrati milijon podpisov evropskih državljanov. V zbiranje podpisov je vključen tudi NSIOS, ki želi zbrati 100.000 podpisov v podporo zahtevi, da se v Sloveniji zagotovijo boljši

pogoji za invalide in njihova združenja.

Podporo s podpisom lahko izrazijo vsi državljani. Podpisov ni potrebno overiti na upravnih enotah.

V Slovenije se preko invalidskih organizacij podpisi zbirajo ločeno za EDF in NSIOS. Enkrat se podpiše na obrazec za EDF, ki bo poslan v Bruselj in enkrat na obrazec za Slovenijo, ki bodo predloženi slovenski oblasti. Podpis lahko prispevajo tudi nepolnoletne osebe.

Podpise zbirajo društva vojnih invalidov in civilnih invalidov.

Vsa društva in člane vabimo k aktivnemu zbiranju podpisov, saj lahko številko 100.000 podpisov tudi presežemo.

Podpisi se zbirajo do konca avgusta 2007.

Nataša Kogoj in Vladimir Pegan

USTANOVITEV ZDRUŽENJA VOJNIH INVALIDOV 91

Na pobudo udeležencev osamosvojitvene vojne 1991, ki imajo priznan status vojaškega vojnega invalida (VVI) in vdov padlih v osamosvojitveni vojni, smo se odločili, da ustanovimo Združenje vojnih invalidov 91.

Redni člani združenja bodo vsi vojni invalidi iz osamosvojitvene vojne 1991 in vdove, ter otroci po padlem oz. umrlem v tej vojni. Člani Združenja so lahko, v skladu z Zakonom o društvih in določili Statuta združenja, tudi drugi aktivni udeleženci osamosvojitvene vojne 1991. Združenje bo ustanovljeno 25.6.2007.

Ustanavljamo ga zaradi potrebe, da se organiziramo, spoznamo med seboj in izmenjamo poglede na nerešena vprašanja glede statusa in pravic. Želimo biti bolj prepoznavni v družbi in se organizirano vključevati v aktivnosti ob državnih praznikih in proslavah. Združeni v organizacijo bomo lahko pravočasno pomagali članom v stiskah, se vključevali v športno rekreativne aktivnosti in še kaj. Vojni invalidi in družinski upravičenci iz osamosvojitvene vojne so sedaj člani društev vojnih invalidov in različnih veteranskih organizacij ali pa niso člani nobenega podobnega društva. Ta društva združujejo širšo populacijo ljudi iz različnih obdobj naše zgodovine, posledica tega pa je nepoznavanje sta-

tusa posameznika, tako s strani omenjenih organizacij, kakor tudi uradnih institucij države. Vsaka interesna skupina občanov se lahko na podlagi Zakona o društvih organizira po svoje, zato je prav, da se po 16 letih organiziramo tudi vsi vojni invalidi in družinski upravičenci iz osamosvojitvene vojne. Tako bomo bolj prepoznavni in bomo lažje enotno zastopali svoje interese.

Združenje bo nepolitična in nepridobitna organizacija, ki v ničemer ne spreminja dosedanjih statusov in članstva v invalidskih in veteranskih društvih. Uradna ustanovitev bo v poletnih mesecih tega leta, z dejavnostjo pa bo pričelo delovati v naslednjem letu, ko bomo podali vlogo za včlanitev v Zvezo vojnih invalidov Slovenije. Vse organizacije, ki imajo v svojih vrstah tudi vojne invalide iz osamosvojitvene vojne, naprošamo, da jih o ustanovitvi združenja obvestijo in jim pomagajo. Vse informacije lahko dobite na naslovu:

www.drustvo-vikranj.si/zdruzenje91.htm, ali dvikr@siol.net ali po telefonu: 041 468 952.

Jože Romšak

STRUNJANSKO ZDRAVILIŠČE – SPREMEMBE SO GIBALO RAZVOJA

Današnji obmorski center Krkinih term Talaso Strunjan je od začetkov svojega nastajanja do danes prehodil dolgo pot vzponov in padcev, prilagajanj, dogovorov in sprememb. Sprememb, ki so bile v njegovem primeru gibalo dobrodošlega razvoja in ki so mu ustvarile ime priznanega klimatskega zdravilišča v neokrnjeni naravi obmorskega krajinskega parka in talasoterapevtskega centra v pravem pomenu besede. Centra, v katerem tako v zdravstvene kot lepotne namene uporabljajo blagodejne učinke narave – zdravilno mediteransko klimo, ogrevano morsko vodo in morsko blato ter morsko sol.

Začelo se je v začetku 60. let prejšnjega stoletja, ko je na lokaciji današnje družbe Terme Krka – Strunjan, d.o.o. začel nastajati **počitniški dom Zveze vojaških vojnih invalidov Slovenije**. Sprva so bili zgrajeni le bungalovi in današnja restavracija Primorka, ki je bila osnovni servisni objekt, recepcija in restavracija. Na bližnjem morskem

obrežju pa je bil ob starem kamnitem pomolu urejen del plaže, kasneje tudi manjši objekt s skromno gostinsko ponudbo, sanitarijami in skladiščnim prostorom. V letu 1974 sta bila zgrajena še pokriti 25-metrski bazen z ogrevano morsko vodo in kegljišče, leta 1980 pa nov hotel Svoboda, v katerem so bili v manjšem obsegu urejeni tudi prostori za ambulanto in terapijo. Dve leti kasneje je takratni Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo SRS izdal »odločbo o verifikaciji Zdravilišča vojaških invalidov in borcev NOV Slovenije v Strunjanu za naravno zdravilišče«.

Do leta 1983 se je zdravilišče borilo z mnogimi težavami, ki so ogrožale njegov obstoj. Takrat pa je novomeška Krka ponudila zdravilišču rešitev, da s finančno pomočjo in kakovostnimi kadri prepreči njegov propad. Oktobra 1983 sta tako predsedstvo Rep. odbora ZZB NOV Slovenije in KRKA, tovarna zdravil, podpisala »Samoupravni sporazum o začasni uporabi zdravilišča vojnih invalidov in

borcev NOV Slovenije, Strunjan in iz tega izhajajočih medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih« za dobo 20 let. Zdravilišče Strunjan je začelo v začetku leta 1984 poslovati kot poslovna enota KRKE, tovarne zdravil, oz. njenega TOZD-a.

Krka je strunjansko zdravilišče znova postavila na noge. V okviru obstoječih površin je povečala in posodobila predvsem prostore za potrebe zdravstva in tako zagotovila najnujnejše pogoje za delovanje zdravilišča. Precej večji pa je bil vložek v znanje in zagotovitev zdravstvenega in gostinskega osebja. Krka je zdravilišče upravljala, odgovarjala za njegovo finančno poslovanje in gradila njegovo dobro ime. V nekaj letih ji je z močnimi prijemi uspelo vzpostaviti pravo zdravilišče – tako za rehabilitacijo vojaških vojnih invalidov in borcev kot vseh ostalih pacientov, kar je začelo graditi njegov nov ugled.

Leta 1991 s spremenjeno zakonodajo sta pogodbenika v začetku leta sklenila novo najemno pogodbo, ki je nadomestila Samoupravni sporazum in je veljala do leta 1998. V tem času se je Krka aktivno vključila v urejanje okolice zdravilišča, s svojimi finančnimi viri je podprla obnovo obale od Vile Tartini do gostišča Lambada, uredila kanalizacijo, cesto, parkirna mesta, park ob obali in od plaže do strunjanskega križišča zasadila drevored. Uredila je tudi energetski sistem in financirala telekomunikacijske povezave. Predvsem pa je Krka kot dober gospodar skrbela za visok nivo zdravstvenih in gostinskih storitev, za strokovno usposobljene kadre, za uveljavljanje dobrega imena doma in v tujini ter gradila visok ugled strunjanskega zdravilišča med slovenskimi konkurenti. Vse to se je poznalo tudi v vedno boljšem poslovanju podjetja.

Na podlagi spremembe in dopolnitve zakona o vojnih invalidih je Zveza društev vojnih invalidov Slovenije leta 1997 olastnila zdravilišče Strunjan in se vpisala v zemljiško knjigo.

1998 je bilo ustanovljeno novo podjetje – družba Krka – Zdravilišče Strunjan, zdravilišče, turistične in gostinske storitve, d. o. o.. Družba z omejeno odgovornostjo je bila ustanovljena s sklenitvijo Pogodbe o ustanovitvi d.o.o. 3. marca 1998 med družbenikoma Zvezo društev vojnih invalidov Slovenije in Krka zdravilišča, d. o. o.. Pravno-formalno je družba pričela poslovati 1. novembra 1998, ko so se vsi objekti zaprli zaradi obsežnih obnove del. Da bi še naprej zagotavljali dobro poslovanje in branili svojo konkurenčnost na trgu, je bilo zdravilišče potrebno obnove. Hotel Svoboda je bil potreben obsežne rekonstrukcije, obnovljene so bile vse sobe, restavracija in kuhinja, bazen, zdravstvo, dograjen je bil zunanji bazen in ostali spremljajoči objekti. Na novo je bila urejena zunanja okoli-

ca, vile in današnja Vila Park. Krka je v obnovo vložila finančna sredstva, znanje in kakovostne kadre, Zveza društev vojnih invalidov Slovenije pa je v obnovo vložila zemljišča in zgradbe, s čimer je družba Krka – Zdravilišče Strunjan postala izključni lastnik zdraviliških nepremičnin in premičnin. Družba je ponovno pričela poslovati po zaključenih delih 1. aprila 1999.

Z ustanovitvijo novega podjetja leta 1998 je družba Krka zdravilišča postala njegov 51-odstotni lastnik. Večinski delež si je pridobila z velikim vlaganjem v obnovo, h kateri je prispevala 6 milijonov evrov finančnih sredstev, projektno dokumentacijo, tehnološko znanje in vodenje investicij. Gospodarjenje z zdraviliškim premoženjem je tako od leta 1998 v rokah današnjega podjetja Terme Krka – Strunjan, d. o. o., ki naj bi z vsemi sredstvi, ki so na razpolago, ustvarjalo čim boljše finančne rezultate.

Da bi strunjanskemu zdravilišču to uspevalo tudi v prihodnje, družba potrebuje nov razvojni cikel, kar se lahko zagotovi le z novimi investicijami. Od zadnjih obnove del poteka že deveto leto in obstoječe zmogljivosti so že precej iztrošene, primanjkuje tudi prostora v zdravstvu. Fizične rasti ne bo več mogoče dosegati in jo vzdrževati na sedanjih ravni, cene storitev so že na sami meji konkurenčnosti. Konkurenti v ožjem in širšem prostoru namreč v zadnjih letih intenzivno vlagajo v razvoj, obnavljajo in širijo zmogljivosti ter si ustvarjajo veliko konkurenčno prednost.

Družba ima vizijo razvoja, z lokacijo v zavarovanem naravnem krajinskem parku in ob morju ter dobrimi kadri ima tudi veliko primerjalnih prednosti za uspešno delo v prihodnosti, vendar le s širitvijo zmogljivosti, višjo ravni kakovosti prostorov in storitev, novimi programi in nenazadnje intenzivnejšim vlaganjem v znanje in motivacijo osebja. Odgovornost obeh lastnikov je, da o teh potrebah razmisli, se odloči in zagotovi nadaljnji razvoj doma in v tujini priznanega obmorskega zdraviliškega centra. Škoda bi jo bilo zanemariti.

Terme Krka

“... pozablja, da je več opravičil vedno manj prepričljivo kot eno.” *Aldous Huxley*

“Znano je, da ljudje dosegamo več, kadar delamo z drugimi, ne pa drug proti drugemu.” *Dr. Allan Fromme*

DRUŠTVO VOJNIH INVALIDOV GORENJSKE KRANJ

Društvo vojnih invalidov Gorenjske Kranj (krajše DVI Gorenjske) je bilo podobno, kot ostala društva ustanovljena leta 1994 in je tudi soustanovitelj Zveze društev vojnih invalidov Slovenije. V društvo je danes včlanjenih 475 članov iz območja celotne Gorenjske regije, t.j. iz petih upravnih enot in 17 občin. Zaradi lažjega delovanja na tako velikem območju imamo organiziranih 16 odborov. Tako je naše delo uspešnejše, saj vodje odborov bolje poznajo svoje člane in razmere, v katerih živijo. Sestava našega članstva je pestra, saj združujemo 244 vojnih invalidov, 160 družinskih upravičencev, 60 civilnih invalidov vojn in 11 prostovoljcev, ki pomagajo invalidom. Na začetku delovanja smo imeli sedež v pisarni ZZB v Kranju, v občinski stavbi. Delo ni potekalo tako, kot bi želeli, bili smo precej omejeni glede prostora in terminov za delo, pa tudi naši člani so nas težko našli. Ves čas je v nas tlela želja po lastnih prostorih za delovanje, ki bi bili bolj pisani na kožo invalidom. Leta 2003 se nam je ta želja tudi uresničila, tako da smo se preselili v lastno pisarno na Luznarjevi 3a na Primskovem pri Kranju. Dobili smo novo energijo in delo je steklo tako, kot je treba. S pomladitvijo vodstvenih kadrov v društvu smo pričeli tako rekoč znova. Obiskali smo skoraj vse naše člane, uredili evidence, izdelali programe. Izdali smo že več internih publikacij, s katerimi obveščamo naše člane. Tudi člani so pričeli pogosteje prihajati na sedež društva. Izdelali smo svojo spletno stran, kjer lahko tisti, ki imajo dostop do interneta, spremljajo vse dogodke in aktivnosti v društvu in nam tudi pišejo preko elektronske pošte.

Katere posebne socialne programe izvajamo?

V našem društvu izvajamo skoraj vse posebne socialne programe, ki jih načrtuje tudi naša zveza s soglasjem glavnega financerja FIHO. Najpomembnejši program je **Ohranjanje zdravja vojnih invalidov v naravnih in klimatskih zdraviliščih z dvema terapijama**, s katerim poskušamo lajšati težave invalidov, ki potrebujejo tako pomoč, ne morejo pa ga dobiti na podlagi drugih pravic. Vsako leto tako omogočimo bivanje v enem od klimatskih zdravilišč desetim članom društva. Zelo pomemben program je program **Integracije težkih in socialno ogroženih in socialno izključenih vojnih invalidov v kulturno in družbeno življenje**. Zavedamo se, da je visoka povprečna starost članov in sama invalidnost, velika ovira pri vključevanju posameznikov v kulturno in družabno življenje in da se naši člani najraje družijo s sebi enakimi in znanci iz vojn, zato smo temu programu dali velik poudarek. Vsako leto organiziramo več

srečanj s člani drugih društev po Sloveniji, kjer se srečamo z soborci in prijatelji, izmenjamo svoje izkušnje in si spotoma ogledamo krajevne znamenitosti. Dobro vzdušje in druženje članom povrne moči in voljo, kar je zelo pomembno za premagovanje vsakodnevnih težav. Takih srečanj se povprečno udeleži do 50 članov, potujemo pa z avtobusom. Stalno izvajamo tudi programa: **Konkretna in neposredna nega ter fizična pomoč vojnim invalidom na domu in posebna pomoč s tehničnimi pripomočki, Obnova bivalnih prostorov in pomoč vojnim invalidom v težkih socialnih in zdravstvenih težavah**. Ta dva programa sta bolj socialna in ju naši člani pogosteje koristijo zaradi ostarelosti, ki poleg same invalidnosti še poslabša kakovost življenja, saj nekateri ostanejo sami, brez ustrezne pomoči, drugi pa tudi negiblivi in odvisni od tuje nege. Pogosto jim pomoč nudijo socialne ustanove ali domovi za ostarele, vendar je včasih potrebna tudi pomoč našega društva, kar strokovno ugotovi in oceni naša zunanja sodelavka, višja svetovalka in socialna delavka Marta Hain. Z njeno pomočjo in obiskovanjem pomoči potrebnim na domovih, resnično pomagamo najbolj prizadetim članom. V zadnjem času smo na ta način pomagali štirim članom. Prav tako so pomembni tudi programi: **Skrb za psihofizično kondicijo vojnih invalidov z rekreacijo**, s katerim omogočimo različne oblike gibanja, rekreacijo in šport tistim, ki imajo še toliko moči, ali pa so malo mlajši. Člani se udeležujejo rekreativnega plavanja v bazenih z vodenim telovadbo v Termah Snovik in v Wellnes centru Živa Na Bledu. Največ naših članov, okoli 90, rekreativno plava v bazenih. Vsako leto izvajamo tudi program **Upošabljanje vojnih invalidov za premagovanje življenjskih težav**. S tem programom poskušamo posameznikom pomagati pri nakupu, uporabi in vzdrževanju slušnih aparatov, letos pa bomo prvič organizirali tečaj uporabe računalnika za starejše člane. Mnogi namreč imajo osebni računalnik, a ga ne znajo uporabljati, lahko pa bi jim bil v veliko pomoč. Vsako leto ta program koristi okoli 10 članov. Zadnji program, ki ga izvajamo v našem društvu je **Posebna informativna dejavnost vojnih invalidov**. Vsako leto izdamo vsaj dva Informativna biltena, s katerima obveščamo naše člane o najpomembnejših novostih s področja pravic in življenja vojnih invalidov, posredujemo jim naše programe, da se lažje in pravočasno odločijo o tem, kaj jih zanima in nas tako obvestijo o svojih potrebah in željah. V ta program spada tudi posredovanje informacij preko spletne strani, ki pa ima tudi funkcijo obveščanja širše javnosti. Program informiranja uporabljajo vsi člani. Skratka, vsako leto si zadamo veliko načrtov, kar pomeni tudi veliko dela za vodstvo društva.

naše vezi kaj dela vaše društvo

Pri izvajanju posebnih socialnih programov in predvsem pri dodelitvi denarnih pomoči posameznikom, upoštevamo Navodila, ki jih je sprejela naša zveza, sami pa smo na podlagi teh izdelali posebne lestvice o dohodku na družinskega člana in višini denarne pomoči, ki mu pripada. Vedno je glavno vodilo pri dodelitvi pomoči socialno stanje posameznika. Kadar našega člana na domu obišče socialna delavka, ta oceni stanje in potrebo po odobritvi pomoči in izdela pisno poročilo, v katerem predlaga obliko pomoči. Komisija za socialne zadeve društva obravnava vsak primer posebej in sprejme sklep o dodelitvi pomoči. Sklep potrdi še izvršni odbor društva.

Sodelovanje z drugimi društvi in ustanovami

Vsako leto se srečujemo z vojnimi invalidi iz drugih društev, bodisi na medsebojnih srečanjih, izletih, proslavah, ali pa ob športnih tekmovanjih. Taka srečanja so botrovala tudi bolj poglobljenemu sodelovanju med društvi, predvsem z društvi v Zasavju, Novi Gorici in Ljubljani. Zelo dobro sodelujemo s sorodnimi organizacijami kot so ZZB, saj so naši člani pogosto člani obeh organizacij, sodelujemo z vsemi veteranskimi organizacijami na Gorenjskem, z društvi upokojencev in delovnimi invalidi. Najpogosteje se srečujemo na raznih proslavah in srečanjih, pohodih ter na športnih prizoriščih. Pred kratkim nas je obiskala uradna delegacija Združenja vojnih invalidov Srbije, s katero smo izmenjali izkušnje in jim predstavili način delovanja, kar jih je zelo zanimalo. Vse to nas zbližuje in nam daje elana ter ideje za nadaljnje delo.

Kakšni so naši načrti za prihodnje?

Zaradi visoke starosti večine naših članov se vse pogosteje pojavljajo tudi težave pri komunikaciji z njimi, vse pogosteje odhajajo v domove za

Sejna soba v novi prostorih DVI Kranj.

Predsednik društva Jože Romšak, tajnica Irena Petrič in podpredsednik Alojz Zupanc.

ostarele in hitro se izgubi stik z njimi. Tem in podobnim članom, ki sami ne zmorejo priti do nas, bomo dali poseben poudarek. Skupaj s socialno delavko jih bomo obiskali na domovih in preverili, ali imajo zagotovljene ustrezne življenjske pogoje oziroma, ali jim lahko kako pomagamo.

Takim ljudem veliko pomeni že sam obisk in topla beseda prijatelja, znanca ali soborca. Nadaljevali bomo tudi obiske v domovih za ostarele, saj ugotavljamo, da so tam naši člani sicer dobro oskrbljeni, vendar osamljeni in pogosto brez finančnih sredstev. Najbolj socialno šibkim bomo pomagali

z enkratnim denarnim zneskom, kot je žepnina. Letos bomo 24. avgusta prvič organizirali srečanje vseh članov društva na Vodiški planini, kamor bomo lahko z avtobusi pripeljali tudi tiste manj gibljive. Nekoliko večji poudarek bomo dali tudi včlanjevanju mlajših prostovoljcev, predvsem svojcev in prijateljev vojnih invalidov, saj izkušnje kažejo, da so prav ti ljudje še kako pomembni pri organizaciji in izvajanju naših programov. Pogosto brez pomoči prostovoljcev ne gre več, podobno se dogaja tudi v sorodnih organizacijah. V septembru in oktobru bomo naše člane popeljali tudi v Prekmurje, na Primorsko in še kam.

Kako nas lahko najdete?

Sedež našega društva je v Kranju na Luznarjevi 3a, telefon: 23 57 434, fax: 23 57 435, elektronska pošta: dvikr@siol.net, spletna stran: www.drustvo-vikranj.si. Uradne ure v društvu so: vsak ponedeljek od 10 – 12 ure, vsako sredo od 15 – 17 ure. Predsednik društva je Jože Romšak, podpredsednik Alojz Zupanc in naša tajnica Irena Petrič. Obiščite nas!

Jože Romšak

DRUŠTVO CIVILNIH INVALIDOV VOJN SLOVENIJE LJUBLJANA

DCIVS Ljubljana je samostojna, prostovoljna, humanitarna organizacija javnega pomena, ki deluje na področju povezovanja in ohranjanja interesov svojih članov, ki so invalidi postali zaradi poškodb z zapuščenim vojnim materialom in drugih vojnih dogodkov. Prav letos društvo praznuje 35. obletnico ustanovitve. Med člani je 362 civilnih invalidov vojn, sedem vojaških mirodobnih invalidov, pet invalidov žrtev vojnega nasilja, 40 družinskih članov po umrlih civilnih invalidih vojn in 30 podpornih članov. Člani živijo v 37 občinah osrednje Slovenije in Zasavja. Društvu deluje v pisarni na Malenškovi 1 v Ljubljani. Člani se lahko oglasijo osebno v času uradnih ur... ali pa pokličejo po telefonu. Društvo ima tudi spletno stran na naslovu: www.dcivs-drustvo.si. Ob 35. obletnici delovanja je DCIVS Ljubljana izdalo zbornik z naslovom *Pozabljeni glasovi vojn in podnaslovom Prispevek k zgodovini druge svetovne vojne in osamosvojitvene vojne za Slovenijo v besedah žena in moških, ki sta jih prizadeli*. V zborniku se predstavlja 23 članov društva, ki so bili svojo življenjsko zgodbo pripravljeni deliti z javnostjo in tako poskrbeti, da se na civilne invalide ne pozabi.

Društvo izvaja več posebnih socialnih programov, s katerimi se trudi izboljšati kakovost življenja svojih članov. Najpomembnejši so:

Reševanje socialnih problemov na domu.

V okviru programa prostovoljci redno obiskujejo člane in spremljajo njihovo socialno in zdravstveno stanje. Na leto opravijo okoli 130 obiskov in o tem poročajo vodstvu, ki v skladu z ugotovitvami in opredeljenimi kriteriji članom nudi prvo socialno pomoč. V okviru tega programa članom pomagajo pri prilagajanju okolja za bivanje, organizirajo občasne prevoze, nudijo finančno pomoč v socialni stiski, sofinancirajo nakup dragih zdravil in tehničnih pripomočkov. Pomoč prostovoljcev pa je omejena na poslušanje, svetovanje ter pomoč pri urejanju osebnih in intimnih zadev na način, ki varuje zasebnost.

Osebna pomoč civilnim invalidom vojn v zavodskem varstvu

Namen programa je redno spremljati člane, ki so v domovih za ostarele ali v bolnišnicah in skrbeti za medčloveške odnose med invalidom in uslužbenci zavodov ali bolnišnic, kar dviguje kakovost življenja invalidov v tem varstvu. Tajnik društva Marko Brežan pravi: »Sam je človek šibek, posebej tisti naši člani, ki so v domovih za ostarele. Ugotovili

smo, da institucije, potem ko vidijo, da za človekom stoji neka organizacija, bolje poskrbijo za potrebe človeka. Velikokrat člani sami rečejo: Zdaj je pa čisto drugače, ko ste vi prišli, in se pogovorili z osebjem. Čisto drugače gledajo name. Če člana obišče neka »uradna« delegacija, ki se pogovori tudi s socialno delavko in direktorjem, se le-ti potem tudi bolj potrudijo. In tudi to je naša pomembna naloga v smislu izboljšanja kakovosti življenja članov.«

Prva pravna pomoč

Program se izvaja s pomočjo Zveze društev invalidov vojn Slovenije in Pravno informacijskega centra – PIC. Namen je pomagati pri uveljavljanju pravic. Društvo člane tudi redno obvešča o novih pravicah, pogojih in postopkih za uveljavljanje. Poleg tega pa spremljajo večanje stopnje invalidnosti in sprožajo postopke za uveljavljanje ustrezne stopnje, ki preko višje invalidnine izboljša socialni status invalida. To je pomembno zlasti za tiste, ki so bolehní in nepokretni, saj le pravočasno uveljavljen dodatek za pomoč in postrežbo ali invalidski dodatek delno pokrije povečane življenjske stroške. Društvo pomaga tudi občanom, ki niso člani društva in iščejo informacijo ali pomoč pri uveljavljanju invalidskih pravic, tako po vojnih zakonih kot po zakonih ZPIZ-a in socialnega zavarovanja.

Moralna pomoč družinskim članom umrlih civilnih invalidov vojn

Društvena raziskava je pokazala, da se po smrti enega izmed zakoncev socialni položaj preživelega močno poslabša. S civilnega invalida vojn, odpade velik del družinskega dohodka. Društvo vdovam in vdovcem, ki so velik del svojega življenja skrbeli za naše člane, pomagajo pri uveljavljanju pravic, ki jim po zakonu o vojnih invalidih pripadajo, lahko pa se tudi včlanijo v društvo.

Skupine za samopomoč

Program štirih skupin za samopomoč je organiziranih z namenom olajšati in olepšati življenje rizičnim in ogroženim skupinam starejših in osamljenih članov društva, pri katerih je socialno-varstvena problematika izrazito pereča. Trenutno delujejo štiri skupine za samopomoč, katerih dejavnost se med seboj prepleta. V skupino je vključenih 10 – 12 starejših oseb z različnimi težavami iz mesta Ljubljane. Srečujejo se dvakrat mesečno v prostorih na Malenškovi 1 ali pa na izbranem mestu v naravi. Pri srečanju skupin je poudarek na vodenem delu, ki je namenjen izbrani vsebini.

naše vezi iz naših društev

Preventivni program za pomoč zdravstveno ogroženim civilnim invalidom vojn. Člani lahko letujejo v bivanju invalidov prilagojeni prikolici v Valkaneli na Hrvaškem. Vsak teden organizirajo prevoz v klimatsko kopališče Snovik, kjer se člani udeležujejo vodene vodne telovadbe, ki jo nudi zdravilišče, od srede junija do srede septembra pa organiziramo prevoze in kopanje na slovenski obali. Društvo se povezuje tudi z društvom bolnikov z osteoporozo in člane vključuje v programe preventivne telovadbe za preprečevanje slabšanje te bolezni.

Druženje civilnih invalidov vojn in njihovo vključevanje v kulturno življenje

Člani se srečujejo na treh izletih po Sloveniji in enem večdnevem izletu po Evropi, na katerih je poskrbljeno tako za izobraževanje kot za zabavo. Poleg tega se vsako leto srečajo na pustovanju, dnevu žena, praznovanju dneva naše mladosti, ribškem pikniku, martinovanju in na novoletni zabavi. Program je praviloma izdelan tako, da zago-

tavlja možnost udeležbe srečanj tudi tistih invalidov, ki so zaradi invalidnosti ali oslabelosti težje gibljivi in slepih, ki nimajo spremstva. Za gluhone-me člane je tolmačenje uzakonjeno z znakovnim jezikom.

Organiziranje športne aktivnosti v funkciji socialne vključenosti

Rekreacija in šport sta pomembna dejavnika pri ohranjanju zdravja in psihofizične kondicije tudi v starosti. Društvo organizira rekreativno vadbo prilagojeno stopnji invalidnosti in starosti posameznih članov. Člani se lahko urijo v kegljanju, streljanju, balinanju, šahu in vrtnem kegljanju. Sodelujejo tudi na medobčinskih, regijskih in državnih tekmovanjih, ki jih organizira Mestni sekretariat za šport invalidov v Ljubljani ali posamezne invalidske organizacije na območju delovanja društva.

A.K.K.

MOJ DOMAČI KRAJ

Rada imam naše gore,
rada imam tudi modro morje,
vendar najbolj ljubim naše Zagorje.

Na griču mogočna cerkev stoji,
kot bela nevesta v soncu se zdi
sredi mesta pa oaza zelenja
in gredice polne lepih rož,
lahko nam zavida celo Portorož.

Vsak vrača se rad v tvoje varno naročje
k zeleni naravi,
ljubimo te mesto Zagorje ob Savi.

Ko pa umrem me prosim
položite v domačo zagorsko zemljo,
da tam moje zvesto srce počivalo bo.

Vilma Eberl – DVI Zasavje

Dovolj sem majhen in grd, da lahko sam
uspem.”

Woody Allen

“Večina ljudi, ki odneha, se ne vda že na
začetku poti na hrib, ampak nekje na sredini.”

Neznan avtor

“Značaj osebe lahko prepoznate po izbirah,
ki jih naredi pod pritiskom.”

Winston Churchill

“Spodbujanje je najvišja odlika laskanja.”

Winfred Wolfe

“Na ekipnem prvenstvu ne pride vsak do
svoje slave, vsakdo pa lahko reče, da je
prvak.”

Ervin Magic Johnson

“Za velike posle je potrebna popolna
integriteta.”

Andrew Carnegie

“Iz zapora je izhod, iz smrti ni vrnitve.”

Albanski pregovor

“Ni zmage po nizki ceni.”

Dwight D. Eisenhower

“Imeti morate daljnosežno vizijo, ki vas bo
ščitila pred tem, da bi vas ovirali majhni
neuspehi.”

Charles Noble

UTRINKI IZ SPOMINOV NA PARTIZANSKO ZDRAVSTVO NA PRIMORSKEM

Dr. Ivan Cibic je partizansko saniteto spoznal kot ranjenec v partizanski bolnišnici Pavla. Ko je okrevaval, je soborcem pomagal kot bolničar, po vojni pa je študiral in postal zdravnik. Med mnogimi funkcijami, ki jih je opravljal, je tudi funkcija tajnika sekcije za partizansko zdravstvo, kjer je danes predsednik. Poleg tega je tudi organizator in udeleženec pohodov spomina na prenos ranjencev. SVPB Pavla, kateri se je zdravil in delal dr. Cibic je bila naslednica bolnišnice južnoprimorskega odreda, ki jo je v času goriške nemške ofenzive organiziral dr. Aleksander Gala-Peter. Decembra 1943 so postavili prve objekte nad Klavčami, tem pa so se kasneje pridružile tudi druge, manjše postojanke in dve okrevališči. Eno od teh je pomagal graditi tudi dr. Cibic. Pavline postojanke so stale nad Hudim poljem in nad Krekovčami, nad čekovnikom pa je deloval Dom invalidov. Pavlo je od leta 1944 vodila dr. Pavla Jerina, po kateri je bolnišnica dobila ime, v njej pa se je zdravilo 931 ranjencev in bolnikov. Skupaj se je v partizanskih bolnišnicah zdravilo 22.000 borcev in civilistov in kar 160.000 jih je okrevalo.

S partizansko saniteto ste se naipre srečali kot ranjenec, nato pa ste bili bolničar v Pavli?

Julija sem dezertiral iz italijanskega delovnega bataljona, kamor so me mobilizirali in preko Doberdoba, kjer je bila javka, odšel v partizane. Star sem bil 18 let. Prišli smo na Nanos in nato v Trnovski gozd, kjer je bil bataljon Simona Gregoršiča. Sodeloval sem v akcijah po Vipavski dolini, in 8. septembra ob kapitulaciji Italije sodeloval v pohodu na Gorico. Sledila je osvoboditev Gorice in masovna vstaja primorskega ljudstva. V septembrski ofenzivi sem bil ob eksploziji granate hudo ranjen in poslali so me v bolnišnice na Vipavskem in Trnovskem gozdu. Po nekako 14 dneh smo zaradi nevarnosti, bolnišnice evakuirali in kar nekaj časa smo bili na prostem, v gozdu pod smrekami in šotori.

Kdaj ste videli prvo operacijo?

Po kapitulaciji Italije je partizanska enota v Sovodnjih ob Soči zajela dva rešilna avtomobila, s katerim so doktor Antonio Ciccareli in štirje bolničarji bežali proti Italiji. Pripeljali so jih na Vogrsko, kjer je bil glavni štab, in tam je dr. Gala prosil za pomoč pri zdravljenju ranjencev, ki smo jih v tistem trenutku imeli. Kmalu nato so se tako italijanski zdravnik kot vsi štirje bolničarji odločili, da ostanejo z nami in pomagajo. Dr. Ciccareli je bil takrat celo edini kirurg med primorskimi partizani,

saj razen dr. Gala, nismo imeli zdravnikov. Ob umiku v Trnovski gozd, ko smo taborili pod šotori, je dr. Ciccareli amputiral nogo prijatelju, ki je zaradi rane dobil gangreno. Operiral je zunaj, pod smrekami, na premogovem kopišču. Kot anestetik je uporabil klorofil, ki se je sicer uporabljale kot uvod v narkozo, a drugega nismo imeli. Šele kasneje smo dobili najprej kloroform, ki je tudi nevaren, nato eter in proti koncu vojne intravenozne narkotike. Operacija je bila uspešna in prijatelj je ob pomoči, v partizanskih delavnicah izdelane proteze, dočakal konec vojne.

Pred vojno ste hodili v elektrotehniško šolo in v Pavli ste celo naredili maihno elektrarno. Medicinec ste postali šele v partizanih?

Januarja 1944 je prof. dr. Bogdan Breclj organiziral prvi bolnišarski tečaj na Primorskem. Sam zaradi poškodbe nisem mogel več aktivno sodelovati v bojih, zato so me poslali na tečaj. Zbrali smo se na samotni kmetiji na ?epovanu in tam sem dobil prvi uk o zdravstvu in medicini. V partizanih je srednjega kadra primanjkovalo. Bolnišarska dela so pred vojno večinoma opravljale sestre usmiljenke, zato so morali partizani medicinec vzgojiti sami. Na Primorskem je bilo skupaj 10 tečajev, ki jih je vodil dr. Aleksander Gala-Peter, kasneje pa tudi njegov brat Stojan. V Črnomlju jih je organiziral dr. Miličinski. Izšolalo se je okrog 500 bolničarjev, od tega jih je 101 padlo. Največ ubitih je bilo zaradi izdaj, saj je okupator osebje in ranjence, ki jih je odkril, neusmiljeno pobil.

Kako ste se borili proti okužbam?

Uporabljali smo t.i. »srbsko bure«. To je bil bencinski sod, v katerega smo natočili nekaj vode, čeznjo položili mrežo in nanjo položili košarice s sanitetnim in drugim materialom. Sod smo pokrili s kamnom, da je bil hermetično zaprt in ga nato segrevali. Poskušali smo doseči temperaturo višjo od 100 stopinj in v dveh urah, kolikor je ta proces trajal, se je vsebina soda v pari sterilizirala. Sterilnost smo ugotavljali s pomočjo pivnika namočenega v nekakšno moko iz lepila, ki smo ga nato še polili z jodom. Pivnik je postal rjavkaste barve, ob uspešni sterilizaciji pa je jod izparel in površina je bila bela. To je bil dokaz sterilnosti. Na podoben način smo tudi razkuževali. Vsak borec, ki je prihajal iz Hrvaške ali Bosne, je bil najprej razužen. Sistem razuševanja je tako zaslužen za to, da v Sloveniji nikoli nismo imeli težav s pegastim tifusom, ki ga prenašajo okužene uši.

naše vezi v premislek

Veliko ste torej improvizirali?

Spomnim se ranjenca, ki je nujno potreboval transfuzijo krvi. Testov za ugotavljanje krvnih skupin seveda nismo imeli, zato je dr. Pavla na ploščici mešala kapljice ranjenčeve krvi in krvi osebja in mu potem dala transfuzijo tiste, ki se ni strjevala. Ranjenca je tako rešila. Tudi imobilizacije ob zlomih kosti so bile improvizirane. Danes se uporabljajo vijaki in kovinske ploščice, mi pa smo ude ravnali s pomočjo kamnov, na improviziranih napravah.

S pomočjo tankovskega dinamita smo za nekaj časa napeljali vodo, poleti smo poganjali kolo in polnili akumulator, da smo poslušali radio, izdelovali smo svoje operacijske inštrumente, tampone in povoje... Vse je bilo improvizirano. Pri zdravljenju nam je bil v veliko pomoč tudi Partizanski zdravstveni vestnik, ki ga je med vojno urejal dr. Magajna. Izšlo je 10 števk z napotki za zdravljenje ran, kužnih bolezni, operacije, razuževanje, delo bolničarjev... Najverjetneje gre za edini odporniški zdravniški priročnik v Evropi.

Tajnost bolnišnice je bila bistvenega pomena?

še je okupator bolnišnico odkril, je vse pobil. Konspirativnost je bila bistvena. Do bolnišnic smo hodili do kolen v vodi, imeli pa smo tudi maskerje, ki so zakrivali sledi. Pozimi so s posebnimi siti potresali sneg po sledih in okoliških smrekah, da se ni videlo, kje smo z ranjenci stopili v gozd, ranjencem pa so vodniki pred prihodom v bolnišnico prevezali oši, tako da je lokacija bolnišnice ostala neznana.

Zdravnik ste postali po vojni?

Nekaj lasa sem ostal vojak. Nato sem obiskoval sanitetno šolo v šentvidu, kasneje pa sem študiral farmacijo v Beogradu. V bolnišnici Petra Dršaja sem organiziral prvo lekarno. šele nato sem se vpisal na medicinsko fakulteto, diplomiral in postal zdravnik. Skupaj sem tako 40 let posvetil medicini.

**Hvala za pogovor.
Aleksandra Kerin-Kovaš**

SLAVNOSTNO SREČANJE PRED PARTIZANSKO BOLNIŠNICO FRANJA

Društvo vojnih invalidov Nova Gorica, Klub prijateljev slovenskih vojnih bolnišnic Franja in Pavla ter Območni odbor Zveze borcev za vrednote NOB Idrija so pripravili veliko zborovanje, s katerim so obeležili 60-letnico priključitve Primorske in 62-letnico odhoda ranjencev in osebja iz SVPB Pavle in Franje.

Zbore se je začel pred vhodom v sotesko Pasice. Slavnostni govornik je bil predsednik Združenja borcev za vrednote NOB Slovenije Janez Stanovnik, ki je z ognjevitim govorom požel glasno navdušenje med številno publiko. Zbrane je spomnil na mnoga dejstva iz polpretekle zgodovine in poudaril moralno zavezo današnjih generacij, da spoštujejo prispevek partizanskih borcev v drugi svetovni vojni za to, da imamo danes Slovenci svojo državo. Okrcal je tudi prisotnega okoljskega ministra Janeza Podobnika, saj je po Stanovnikovem mnenju podpisani pakt o nenapadanju političnih strank v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji primer nesmiselnega kupčkanja med strankami. Krniti ugled domovine v času, ko bo kot prva med enakimi na očeh vse Evrope in sveta, bi bilo po

mnenju slavnostnega govornika izdaja nacionalnih interesov.

Že pred zborovanjem so se na krajši pohod od Reke do Franje podali pohodniki, ki so pot z šelina začeli ob 6,00 uri zjutraj.

Za uspešno delo v DVI za severno primorsko regijo predsednik društva Anderlič podelil društvena priznanja in plakete. Za sodelovanje na spominskih prireditvah s programom partizanskih in narodnih pesmi je predsednik Območnega odbora ZB Idrija-Cerkno izročil plaketo narodnega heroja Janka Premrla-Vojka moškemu pevskemu zboru Vasilij Mirk iz Oseka pri Trstu in družini Bevk, ki je vedno pripravljena pomagati pri organizaciji srečanja. Predsednik Zveze borcev NOB Janez Stanovnik je za več letno delo in pripravo številnih proslav in srečanj podelil zlato plaketo Zveze borcev NOB Gabrijelu Kašci.

Prelepo srečanje se je nadaljevalo ob petju partizanskih pesmi ob harmoniki in obujanju spominov na slavno NOB.

DVVI sekcija Idrija

DRUŠTVO VOJNIH INVALIDOV SLOVENSKE ISTRE KOPER USPEŠNO V 2007

Menimo, da smo leto 2007 uspešno začeli. Že v januarju smo organizirali družabno srečanje invalidov in družinskih članov, ob dobri glasbi, hrani, pijači ter bogatem srečelovu pa so se naši člani razživelili in obujali spomine na vojne čase. Menimo, da je tako druženje nujno potrebno, saj se ga udeležuje vedno več članov.

Marca smo imeli volilni zbor naših članov, kjer smo sprejeli poročila in program dela ter izvolili nove organe zbora in nov izvršni odbor društva. Na čelo društva in izvršnega odbora je bil ponovno izvoljen Janez Gorišek, ki je ob tej priliki prejel tudi zlato plaketo ZDVI Slovenije. Priznanja so še prejeli Aljoša Bembič, Goran Ziraldo in Nijaz Smajlagić, pisno zahvalo pa Franka Šavle. Izvolili smo tudi predstavnike v skupščino ZDVIS in predlagali predsednika društva za člana izvršnega odbora ZDVIS.

Konec maja smo se v večjem številu udeležili srečanja ranjencev in bolniškega osebja bolnic Franja in Pavla v Cerknem. Srečanje je bilo dobro organizirano in tudi izvedeno. Zanimiv je bil govor predsednika ZZB Janeza Stanovnika. Po končanem srečanju smo si ogledali lepo obnovljeno bolnico Franja, poklonili smo se pri spomeniku v Cerknem, si ogledali trg in spomenik v Idriji in nato končali na kratkem druženju v Štanjelu.

V večjem številu smo se udeležili srečanja vojnih invalidov in družinskih članov Slovenije v Mariboru, ki je bilo zelo dobro organizirano. Po srečanju smo si ogledali še Pohorje. Za marsikaterega našega člana je bil to prvi in nepozabni ogled lepega in zanimivega kraja, ki vabi s svojimi naravnimi lepotami in raznoliko športno ponudbo. Nazaj grede smo se za kratek čas ustavili na Trojanah. Za naše člane, vsaj po izjavah sodeč, je bilo srečanje zanimivo in nepozabno.

Letos se je izvršni odbor Društva vojnih invalidov Slovenske Istre Koper sestal dvakrat. Imenoval je

Člani DVI Slovenske Istre Koper pred spomenikom v Idriji

komisije (za socialne zadeve, statutarno kadrovsko, za šport, rekreacijo in druženje, za zamejstvo in uredniški odbor glasila), obravnavali smo socialna vprašanja in rešili štiri vloge. Društvo pomagamo vsem, ki imajo težave v zvezi s statusom vojnega invalida in uveljavitve pravic, ki iz tega izhajajo, teh pa je bilo letos precej.

Udeležili smo se tudi športnega srečanja vojnih invalidov Slovenije v Mariboru in zaslužno prejeli zlato in srebrno medaljo v balinanju.

V Ljubljani so naše članice zelo uspešno nastopile na kvalifikacijskem tekmovanju za državno prvenstvo v balinanju in prejele priznanje ter srebrno medaljo.

Lahko rečemo, da v drugo polovico leta stopamo zadovoljni z doseženimi rezultati. Prepričani smo, da ne bomo zaspali na lovorikah, saj že pripravljamo druge dogodke na področju informiranja, dela s starostniki in druženja z rekreacijo.

Janez Gorišek in Goran Ziraldo

“Ce mislite, da ste vi celota, nikoli ne boste mogli videti celotne slike.” *Neznan avtor*

“Navada dela vse, tudi ljubezen.” *Luc De Clapier De Vauvenargues*

“Človek je istočasno sramota in ponos narave.” *A. Pope*

“Slabo govorim o njem, kadar je navzoč in dobro kadar je odsoten.” *Said Ibn Al-Asam*

“Ravnaj tako, da se lahko načela tvoje volje vgradijo v splošni zakon.” *Emanuel Kant*

“Človek je edina napaka Narave.” *William S. Gilbert*

“Nič nas ne dela tako velike, kot velika bolečina.” *Alfred de Musset*

“Dobrim ni treba, da bi jih branili.” *Plutarh*

DRUŠTVA SKUPAJ NA OBISK BELE KRAJINE

DVI Zasavje je za vseh 15 društev vojnih invalidov, vključenih v ZDVOS organiziralo skupno druženje v Beli krajini. Izleta so se udeležili vsi predstavniki društev, razen iz DVI Dolenjska, DVI Celje in DVI Ljubljana.

Zbrali smo se v Kanižarici, v gostilni Štajdohar. Pričakala nas je topla belokranjska malica, da smo se okrepčali za nadaljnje ogleds. Po malici so za nas zaplesali mladi iz folklorne skupine Dragatuš in nam predstavili belokranjske narodne pless.

Nato smo se odpravili do Vinogradništva Malnarič, kjer smo ob belokranjski pogači in siru degustirali vina. Poslušali smo tudi predavanje o vinu, vinarstvu in vinogradništvu. Po vinu je bil na vrsti med. Pri medarstvu Sever smo poskusili šest vrst medu in tri vrste medice. Čebelar Sever je med najuspešnejšimi slovenskimi pridelovalci medu, saj ima največ zlatih medalj in priznanj, ki potrjujejo kakovost njegovih izdelkov. Med vračanjem v Črnomelj smo se ustavili pri dveh spomenikih v spomin padlim borcem NOB-ja. Najprej smo se ustavili pri spomeniku Franca Rozmana Staneta, kjer nam je tovariš Dolenc iz DVI Maribor pripovedoval o njegovi tragični usodi. V spomin na narodnega heroja je predsednik ZDVIS Ivan Pivk

Na skupnem druženju članov Društev vojnih invalidov Slovenije je bilo veselo.

ob spomenik položil šopek. Zgodovino in dogodke, ki so pripeljali do drugega spomenika, ki je v središču Črnomlja, nam je pripovedoval tovariš Dragaš. V spomin na padle smo prižgali svečko. Kosili smo v Kanižarici in si nato ogledali folklorno predstavo Folklorne skupine iz Dragatuša. DVI Zasavje se je predsedniku ZDVIS Pivku zahvalil za njegovo preteklo delo in mu zaželel veliko sreče v naslednjem mandatu. V spomin na izlet v Belo krajino je vsako društvo prejelo večcvetni nagelj, ki so ga izdelale članice skupine Nagelj, ki deluje v okvirju DVI Zasavje.

Zvone Tahirovič

PRIMORSKI CIV-i NA 10. FESTIVALU PROSTOVOLJSTVA

Italijanska pokrajina Gorica je organizirala že tradicionalni 10. festival prostovoljstva, ki je potekal med 4. in 6. majem. Z italijanske strani, v povezavi z občino Nova Gorica, je prišla pobuda, da bi na festivalu sodelovala tudi slovenska društva, ki delujejo na osnovi prostovoljstva. Na vabilo se je odzvalo osem društev, med njimi Društvo civilnih invalidov vojn primorske.

Na festivalu so slovenska društva letos prvič sodelovala s predstavitevjo na stojnicah, ki je bila na ulici Corso verdi v Gorici. Naše društvo se je predstavilo z letakom o poslanstvu društva in nekaterimi izdelki članov. Predstavili smo naslednje člane: Evgen Bavčar z umetniškimi fotografijami, prospekti in knjigami, v katerih opisuje slikanje in fotografiranje po spominu iz otroških let, preden je oslepel, Ivan Spagniol, ki je iz oljkinih korenin oblikoval skulpturo s podobo invalida, Valerian Ozbek, s prospektnim gradivom izdelkov iz lesa. Naše članice pa so izdelale bel prticek, obrobjen z belo čipko, z modrim vezanjem za besedilo in rdečo vrtnico. Zinteresirani

so si lahko prebrali tudi brošure o povezovanju in sodelovanju z zvezo, drugimi društvi in čezmejnimi organizacijami.

Našo stojnico so obiskali tudi župan Gorice Vittorio Brancatti, župan občine Doberdob Paolo Vizantin, Župan mestne občine Nova Gorica Mirko Brulc in predsednik goriške pokrajine Enrico Cherghetta. Stojnico so si ogledali tudi mimoidoči.

Goriška pokrajina, občina Gorica, Mestna občina Nova Gorica in občina Šempeter-Vrtojba so 5. maja slavnostno podpisale dogovor o sodelovanju prostovoljskih organizacij. Prvi korak sodelovanja je tako storjen, dogovor pa nudi priložnost, da se prostovoljne organizacije tesneje povezujemo in tkemo prijateljske vezi ob bivši meji.

V Društvu civilnih invalidov vojn primorske skupaj z ZDCIVS načrtujemo športno-rekreativni pohod, na katerega bomo povabili tudi člane Zveze civilnih žrtv vojne- sekcija goriške pokrajina. Ta stik že vzpostavljamo.

Ciril Habe

KVALIFIKACIJSKA ŠPORTNA TEKMOVANJA ZDVIS

Zveza društev vojnih invalidov Slovenije je v program dela za leto 2007 zapisala, da bo izvedla kvalifikacijska tekmovanja v kegljanju, balinanju, streljanju, šahu, pikadu in lovljenju rib s plovcem.

Prvo med njimi je bilo kvalifikacijsko tekmovanje v kegljanju, ki ga je 31. marca 2007 na kegljišču športne dvorane Golovec v Celju, organiziralo Društvo vojnih invalidov Celje. Tekmovalo je osem društev s 47 tekmovalci, od tega 33 moških in 14 žensk.

Med moškimi ekipami je najboljši rezultat dosegalo DVI Zasavje s 789 keglji, med ženskimi pa DVI

Gorenjske s 685 keglji. Med posamezniki je zmagal Rade Žegharac s 295 keglji in najboljša posameznica pa je bila Terezija Strmole s 260 keglji.

Zaključku tekmovanja je sledilo prijetno druženje. Za pogostitev se zahvaljujemo pekarni Geršak, Pivovarni Laško in Mercatorju Žalec.

DVI Ljubljana pa je 26. maja 2007 v Ljubljani izvedla kvalifikacijsko tekmovanje v balinanju. Tekmovale so štiri moške in tri ženske ekipe. V Obeh konkurencah sta zmagali ekipe Društva vojnih invalidov Ljubljana.

Vladimir Pegan

MEDNARODNO DRUŽENJE ŠPORTNIKOV INVALIDOV

Društvo vojnih invalidov Ljubljana je v okviru mednarodnega sodelovanja organiziralo športno srečanje z vojnimi invalidi iz Doma ratnih invalidov v Beogradu.

Tekmovali so v štirih panogah: kegljanju, pikadu, streljanju z zračno puško in šahu. Rezultat je bil tovariški, dva proti dva. Po tekmovanju so se sodelujoči zbrali v dvorani DVILj na Malenškovi, kjer so v prijateljskem vzdušju prejeli spomenice na dogodek. Obiskal jih je tudi ljubljanski župan Zoran Jankovič, ki je pozdravil prizadevanja za sodelovanje na meddržavni ravni. Športnikom je čestital in dejal, da MOL podpira delo humanitarnih in invalidskih društev in njihova prizadevanja za vključitev v vsakdanje življenje. Predsednik društva vojnih invalidov Ljubljana Anton Orožim je srečanje označil za uspešno in dejal, da je bistvo izboljšanja kakovosti življenja invalidov tudi sodelovanje s sorodnimi organizacijami iz drugih držav, izmenjava izkušenj o delu in pravni ureditvi statusa vojnih invalidov. V spomin na srečanje je upravnici beograjskega doma invalidov podaril kipec invalida, beograjčani pa so društvu podarili knjigo

fotografij Beograda in jih povabili, da jih naslednje leto obiščejo.

Obisk se je zaključil naslednji dan, ko so si invalidi ogledali tehniški muzej v Bistri, nato pa po kosilu krenili na pot domov.

A.K.K.

Invalide je prišel pozdravit tudi ljubljanski župan Zoran Jankovič. Na sliki med predsednikom DVILj Antonom Orožimom in upravnico doma invalidov Branko Stojič.

foto: A.K-Kovač

6. ŠPORTNE IGRE VOJNIH INVALIDOV V MARIBORU

Zveza društev vojnih invalidov Slovenije je organizacijo letošnjih 6. športnih iger vojnih invalidov Slovenije zaupala Društvu vojnih invalidov Maribor, ki ga kot predsednik vodi Vasja Cimerman, ki je tudi predsednik komisije za rekreativno-športne aktivnosti pri ZDVIS. Igre so bile 12. maja v Mariboru, na več prizoriščih: šah v gostišču Pohorka, streljanje z zračno puško in pikado v vojašnici generala Maistra, kegljanje na kegljišču dvorane Tabor in balinanje na balinišču BK Angel Besednjak. Na igrah je sodelovalo 43 ekip oziroma 123 posameznic in posameznikov. Prišli so iz 13 od 15 društev vojnih invalidov po Sloveniji, ki so združena v ZDVIS. Igre slovenskih vojnih invalidov je na otvoritvi v gostišču Pohorka v imenu Mestne občine Maribor pozdravil podžupan Rok Peče, slovesno pa jih je odprl Ivan Pivk, predsednik ZDVIS.

Rezultati:

Kegljanje moški ekipno: 1. DVI Koroške 764 kegljev, 2. DVI Pomurja 753 kegljev, 3. DVI Zasavja 748 kegljev itd.; kegljanje moški posamezno: Robert Novak (DVI Zasavja) 280 kegljev, 2. Franc Grgurič (DVI Pomurja) 264 kegljev, 3. Karl Kraiger (DVI Koroške) 262 kegljev itd.; streljanje z zračno puško moški ekipno: 1. DVI Koroške 524 krogov, 2. DVI Zasavja 431 krogov, 3. DVI Gorenjske 422 krogov itd.; streljanje z zračno puško moški posamezno: 1. Darko Šajhar (DVI Koroške) 182 krogov, 2. Zmago Miklič (DVI Ljubljana) 180 krogov, 3. Franc Kušter (DVI Koroške) 175 krogov itd.; pikado moški ekipno: 1. DVI Koroške 1756 točk, 2. DVI Notranjske 1748 točk, 3. DVI Maribor 1679 točk itd.; pikado moški posamezno: 1. Drago Mišetič (DVI Koroške) 664 točk, 2. Jožef Moljk (DVI Notranjske) 632 točk, 3. Matej Šrok (DVI Maribor) 628 točk itd.; balinanje moški ekipno: 1. DVI Maribor 6 točk (33:4), 2. DVI Zasavja 4 točke (16:10), 3. DVI Notranjske 4 točke (24:15) itd.; šah moški ekipno: 1. DVI Grosuplje 34 točk, 2. DVI Celje 34 točk, 3. DVI Zasavja 34 točk itd.; šah moški posamezno: 1. Jože Miklavc (DVI Grosuplje) 16 točk, 2. Milan Golja

(DVI Gorenjske) 15 točk, 3. Franc Vehovar (DVI Grosuplje) 14 točk itd.

Kegljanje ženske ekipno: 1. DVI Koroške 782 kegljev, 2. DVI Pomurja 598 kegljev in 3. DVI Maribor 440 kegljev; kegljanje ženske posamezno: 1. Nada Žvikart (DVI Koroške) 270 kegljev, 2. Alenka Garb (DVI Koroške) 259 kegljev, 3. Pavla Garb (DVI Koroške) 253 kegljev itd.; streljanje z zračno puško ženske ekipno: 1. DVI Maribor 99 krogov; streljanje z zračno puško ženske posamezno: 1. Dragica Rumež (DVI Pomurja) 166 krogov, 2. Marica Koprčina (DVI Maribor) 99 krogov; pikado ženske ekipno: 1. DVI Zasavja 1639 točk, 2. DVI Pomurja 456 točk in 3. DVI Ljubljana 394 točk; pikado ženske posamezno: 1. Majda Rodošek (DVI Zasavja) 611 točk, 2. Urška Holešek (DVI Zasavja) 570 točk, 3. Majda Korbar (DVI Zasavja) 458 točk itd.; balinanje ženske ekipno: 1. DVI Slovenske Istre – 1. ekipa 4 točke (11:6), 2. DVI Slovenske Istre – 2. ekipa 0 točk (6:11). Najboljše ekipe so prejele pokale, a vsi najboljši posamezniki (do 3. mesta) medalje.

Skupna razvrstitev društev na 6. športnih igrah vojnih invalidov Slovenije v Mariboru, 12. maja 2007: 1. mesto DVI Koroške 23 točk, 2. mesto DVI Maribor 21 točk, 3. mesto DVI Zasavja 20 točk itd.

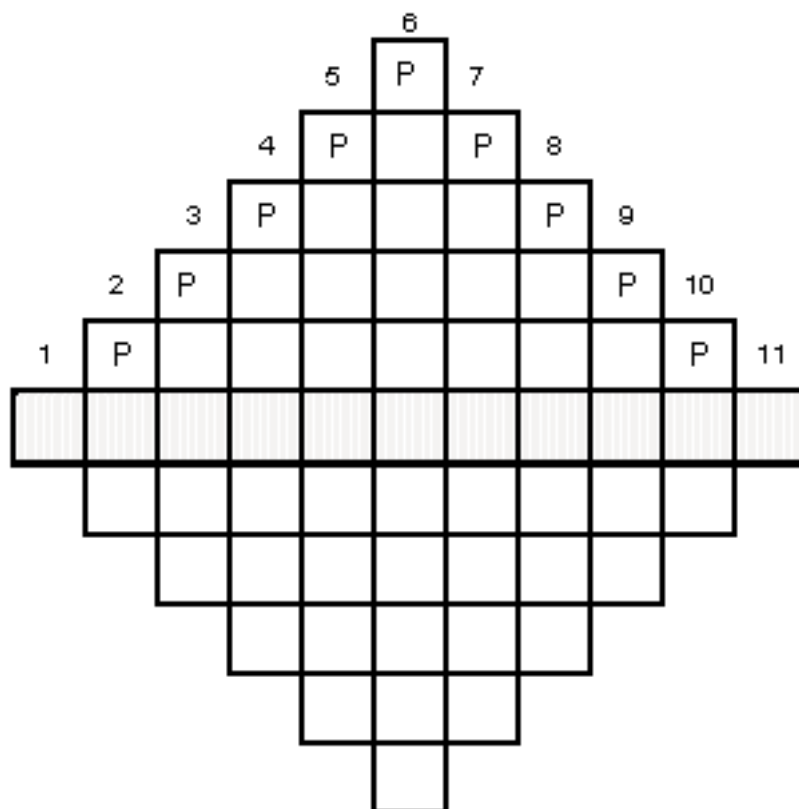
Filip Matko

Napeto tekmovanje vojnih invalidov v pikadu.

Foto: Filip Matko

NAGRADNA KRIŽANKA

Sestavil: Jože Romšak, DVI gorrenjske Kranj

NAUPIČNO PO VRSTI NAVZDOL:

1. kemična oznaka za fosfor
2. skupina dveh oseb
3. duhovni oče
4. manjša skupina vojakov na obhodu
5. splošno glasovanje o političnem vprašanju
6. pretiravanje v zahtevah po natančnosti
7. bankovec za petsto enot
8. večja morska ptica
9. sejem, trg (Turško)
10. nekdanja dolžinska mera (20 cm)
11. avtomobilska oznaka za Malto

Križanko rešite tako, da vpisujete besede po vrsti navpično navzdol. Rešitev križanke je geslo sestavljeno iz enajstih črk brano vodoravno v sredini (poudarjeno). Rešitev napišite na dopisnico in pošljite na naslov:

Zveza vojni invalidov Slovenije, Hacquetova 4, 1000 Ljubljana.

Izžrebali bomo tri pravilne rešitve in nagrajencem poslali nagrade po pošti.

Srečni nagrajenci iz prejšnje številke:

1. nagrada: **Franlišek Dolinar**, Frankovo naselje 70, 4220 Škofja Loka
 2. nagrada: **Alenka Hvala**, Kal nad Kanalom 152, 5214 Kal nad Kanalom
 3. nagrada: **Srečko Koželj**, Rudarsko naselje 5, 1330 Kočevje
- Nagrade so knjižne, nagrajenci pa jih bodo prejeli po pošti.